

Mottagare
Bygg- och miljönämnden

Remiss gällande Energimyndighetens sektorsbeskrivning och riksintresseanspråk för vindkraft, dnr. 408-6823-25

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden lämnar följande yttrande angående remiss gällande Energimyndighetens sektorsbeskrivning och riksintresseanspråk för vindkraft.

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen Jämtlands län har gett möjlighet till att lämna ett remissvar över Energimyndighetens nya sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution.

Länsstyrelsen önskar få kommunernas synpunkter på:

- Energimyndighetens sektorsbeskrivning och kriterier som ligger till grund för förslagen till riksintresseanspråk för vindkraft
- Energimyndighetens förslag till riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft.

Remissvar riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft

Synpunkter över sektorsbeskrivning och kriterier

Bygg- och miljönämnden tycker det är anmärkningsvärt att riksintresse rennärning ej är belyst i framtagandet av de nya områdena för riksintresse för vindkraft på land. Ny etablering av vindkraft inom dessa områden skulle innebära stor negativ påverkan för rennärningen. En tydligare avvägning om vad som innefattas av kriterierna för möjlig samexistens med eventuella viktningskriterier borde därför redovisas i metoden, för förståelse avseende samexistens med vindkraft och rennärning samt jord- och skogsbruk kontra exempelvis riksintresse för friluftsliv, och obrutet fjäll och obruten kust.

Vid beaktande av det nya föreslaget för riksintresset för vindkraft på land över hela Sverige konstateras en stor snedfördelning över landet. Majoriteten av

områdena är i elområde 2. Ingen analys eller ställningstagande till vart behovet finns och de långa avstånd från faktiskt användning. Ett elnät som måste rustas och byggas för de långa transportsträckor kommer påverka markanvändningen negativt långsiktigt. Om en viktning av produktion vid behov hade varit en del av uppdraget skulle troligtvis utfallet vara mer ändamålsenligt.

Avseende analysens kartunderlag med buffertzoner kan flertalets avgränsningar ifrågasättas. Ett riksintresse som ska vara hållbart i 10-15 år torde ha marginal för buffertzoner för bland annat teknikutveckling med högre verkshöjder och då större zoner, men även för expansion från befintlig bebyggelse, och då särskilt med hänsyn till problematik med buller. Zoner vid vägar borde dimensioneras med hänsyn till iskast från vingar och haveri, redan i detta skede. Avvägas borde även buffertzoner till övrig markanvändning som undantagits, eller ett resonemang till varför det ej anses behövt med en buffertzona till exempelvis ett flygplatsområde eller sport- och idrottsanläggning.

Bygg- och miljönämnden ställer sig frågande till relevansen i kriteriet att vindens medelhastighet i området är minst 7,7 m/s på 200 meters höjd. Är det de mest relevanta värdet eller borde medelvind den mörka delen av året användas? En analys av vindhastigheter under tiden av året då behovet är störst skulle kunna vara en del av detta. Samt en analys om variationer i vindhastighet gör vissa områden bättre eller sämre.

Under avsnittet sjöar och vattendrag anges Vänern som intresse för utbyggnad trots dess yta och ytterligare analyser kan komma att utföras. Ytterligare analyser på regional/lokal nivå efterfrågas för hela landet inom liknande områden i likhet med detta.

I avsnittet saknas även en analys kopplat till strandskyddet och då främst små sjöar under 1 hektar, som numera är undantagna strandskyddsbestämmelserna, och eventuella intressekonflikter rörande exploatering av småhusbebyggelse inom dessa områden och riksintresseanspråket. Underlaget har avsaknad av hänsyn till utpekade LIS-områden.

Kriterierna som är framtagna för riksintresseanspråk för vindkraft på land är mycket breda vilket medför stora och många områden som bedöms som lämpliga. Utifrån selektering som görs genom de fyra kriterierna så gör man ingen undersökning för varje faktiskt område och vad som kan råda på platsen vilket gör att viktiga delar kan missas.

Lokalt perspektiv

Bygg- och miljönämnden i Ragunda kommun vill belysa den stora skillnaden mellan de gamla riksintresseområdena och de nya. 49,4 km² var tidigare utpekade och de nya utpekade områdena omfattar 312,4 km² i Ragunda kommun vilket ger

ett 6 ggr större ytanspråk för riksintresset. Förutom detta tillkommer eventuell infrastruktur i form av ledningsnät och vägar.

Ragunda kommun antog i början av 2025 en ny översiktsplan, som har följande ställningstagande gällande vindkraft i kommunen:

- Ingen ny vindkraft kommer att tillåtas inom kommunen till dess att riksdagen fattat beslut i incitamentfrågan. Därefter kan vindkraften prövas i områden enligt karta i översiktsplan.
- Etableringar som innebär att en bys samlade utblickar väsentligt påverkas bör undvikas.
- En ny landskapsanalys ska genomföras innan nya vindkraftsetableringar tillåts. Uppförande av gårdsverk prövas individuellt.
- Vid uppförande av vindkraft skall ett avstånd av 1000 meter från permanent- och fritidsbebyggelse hållas

I flera fall inom ramen för miljöprövningen rörande vindkraftsparker i kommunen har riksintresset för rennärings beaktats, och då inte bara för enskilda parker utan även för dess kumulativa effekter parkerna får om de uppförs i anslutning till varandra med exempelvis avskärmande påverkan vid flyttleder mellan renbetesområden. Detta har tillmätts stor betydelse vid prövning, vilket borde indikera ett behov av beakta detta även vid ett nytt utpekande av riksintresseområden.

Utöver rennärings intressen är även bullerproblematik kopplat till vindkraftsparker något som uppmärksammas vid prövning samt tillsyn, och bör tas hänsyn i större utsträckning vid utpekande med generösa marginaler till bostäder och fritidsboende.

Även landskapsanalyser för aktuella områden borde inrymmas inom ramen för ett utpekande av riksintresse.

Underlag för beslut

Bygg- och miljöenhetens tjänsteskrivelse, 2025-11-07

Bilaga: Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft

Bilaga: Sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution samråd

Bilaga, Ragunda kommuns riksintresse vindkraft

Beredande handläggare

Thor-Leif Svärdby
Entreprenadingenjör
Strategisk planering och stöd

David Östling
Enhetschef
Bygg- och miljöenheten

Lovisa Bertilsson
Byggnadsingenjör
Bygg- och miljöenheten

Thomas Fryklund
GIS-ingenjör
Bygg- och miljöenheten

Beslut skickas till

Länsstyrelsen Jämtland
Beredande handläggare